

V domku Na vikárce je dnes pamětní světnice, kde se lze seznámit s Máchovým dílem, v přízemí je příjemná vinárna.

366 metrů chodeb. Podzemí mělo jednak obrannou funkci (východy byly i za hradbami), ale hlavně třípatrové a větší gotické chodby sloužily coby sklady.

O stavebním umu středověkých mistrů a jejich dělníků svědčí způsob odvětrávání. Až do rekonstrukce v 70. letech minulého století se tu dala skladovat i sůl, aniž by zvlhla. Vstupné do podzemí stojí 25 Kč pro dospělého. Ovšem je třeba varovat: Nemá ani cenu do sklepů, v nichž jsou dnes umístěny některé exponáty litoměřického muzea, scházet, pokud i jen trochu máte strach ze stísněných prostor. V jednom okamžiku totiž procházíte třeba po vyvýšeném dně středověké studně a jste v úzkých a nízkých chodbách i 10 metrů pod zemí. Sif chodeb, kterých se povodeň nijak nedotkla, vás vyvede opět na náměstí, ale o několik domů dál – do přízemí diecézního muzea ve stavebně pozoruhodném gotickém a opět renesančně upraveném domě.

Na Litoměřicích se podepsali Italové

Pokud chcete pokračovat ještě chvíli v prohlídce náměstí, přejděte pár metrů k úzkému baroknímu domu s bohatou červeno-šedou fasádou. Postavil si jej Octavio Broggio, jeden z nejvýznamnějších barokních stavitelů, který ve městě nabyl díky svému umu a mnoha zakázkám obrovský majetek. Na vzhledu Litoměřic se spolu

s otcem podepsal jako nikdo jiný. A nelze nezmínit ještě jeden dům: starou radnici. Je na západní straně náměstí naproti děkanskému kostelu. Do dnešní podoby se stavba ze 14. století dostala po požáru v roce 1539. Na boku domu z Dlouhé ulice je k vidění středověká míra – český loket a zazděné zbytky pranyře.

Zmíněný kostel na protější straně ulice se pak opírá o 54 metrů vysokou věž s malými okénky. V době ohrožení tu prý měšťané ukrývali své poklady, k tomu měla sloužit i obrovská truhla, jež se dnes přesunula právě na starou radnici do městského muzea. Věž z roku 1341 není příliš vysoká. Náměstí můžete opustit hned několika uličkami, každá může být začátkem zajímavého poznávání. Zkuste se vypravit na východní straně na Dominikánské náměstí a pak podél hradeb, které jsou pozůstatkem opevnění ze 14. století, které bylo až deset metrů vysoké. Dnes se dochovaly asi 2 kilometry hradeb obepínajících skoro celé historické jádro a tvoří přirozené hranice památkové zóny.

Chcete-li se podívat na zbytky přemyslovského hradu postaveného zřejmě z příkazu Přemysla Otakara II., vydejte se z náměstí Lidickou ulicí, asi po dvou stech metrech narazíte na rozlehlý komplex staveb, které se staly součástí městského opevnění. Hrad nesloužil šlechtě. Už Vladislav II. jej daroval v roce 1499 měšťanům. Čili obchodníci z něj udělali sklady.

Nejslavnější obyvatel: Mácha

V Litoměřicích nelze zapomenout na jednoho z nejslavnějších obyvatel, básníka Máchu. A Litoměřičtí vám jej připomenou sami. Na parkánu v Máchově ulici před Máchovým divadlem má sochu, po básníkovi se jmenují i schody a knihovna. Cestu k domku, kde romantik šest týdnů pobýval, si ale trochu prodlužte.

Z náměstí se vydejte nejprve Michalskou uličkou na Dómské náměstí. V raném

Automobilem či na kole

Tip na výlet

Podél Labe směrem k Ústí nad Labem se můžete vydat buď cyklostezkou, která vede kolem silnice, takže se dá jet i vozem. Nepojedete však po rychlostní silnici přes Lovosice, ale po opačném, pravém břehu Labe, směrem na Žernoseky. Silnice je po zatopení a opravách opět průjezdná. Ocitnete se v krásné vinařské oblasti. Pokud uhnete do malebné vsi Kamýk. Nad novorenesančním vesnickým zámečkem ční zřícenina. Hrad byl dostavěn kolem roku 1319 českým králem Janem Lucemburským a osádka měla jediný úkol – chránit Labskou obchodní cestu. Pokračujte pak na vzdálený viditelný skalní vrch nad řekou Labe. Poznáte jej snadno, jsou na něm tři obrovské kříže. K romantické kalvárii se váže mnoho pověstí, jak se tam tři kříže ocitly. Jedna z nich vypráví třeba o tom, že tři sestry kdysi milovaly pána z Kamýka. Nemohly ho ale mít najednou, proto ukončily život skokem z vysoké skály na břeh řeky. Doložitelné je však valové opevnění z doby 1000 let před naším letopočtem. Na vrchu bývalo keltské, později slovanské hradiště. Dnes je Kalvárie vyhlášena hlavně díky množství vzácné stepní květeny přírodní rezervací. Od křížů, které jsou na vrchu poprvé zmiňovány už v roce 1587, je neuvěřitelný výhled na Portu Bohemicu a směrem k Házmburku. Máte-li raději „akčnější“ historii, vydejte se po stopách husitských bitev do Třebušína (20 km severně od Litoměřic). Na mohutném skalnatém vrchu stojí zřícenina hradu Kalich postaveného Janem Žižkou na místě starší pevnosti řádu německých

rytířů v roce 1421. Když Žižka přišel o své druhé oko, stal se Kalich jeho útočištěm. Po smrti Žižky zůstal Kalich v držení jeho bratra Jaroslava a sestry Anežky a zřejmě zde žila i Žižkova dcera. Husitská posádka zde zůstala i po porážce v bitvě u Lipan až do roku 1437. Majitelé se poté střídali a hrad byl osídlen až do poslední čtvrtiny 15. století. Každopádně ještě dnes jsou na protáhlém svahu patrné zbytky důmyslného opevnění. V terénu lze rozeznat místa pro vozovou hradbu a před hradbami zbytky hlubokých valů.

Zřícenina Kamýk

Z Kalichu uvidíte severním směrem přímo naproti vrch Pannu. Jde skoro o 600 metrů vysokou čedičovou kuželovitou skálu. Na hoře jsou nepatrné zbytky hradu, který nechali Křižáci vystavět proti Kalichu také v roce 1421. Husité jej ale už za dva roky dobyli a podrželi si jej až do bitvy u Lipan, pak se posádka vzdala. Oba hrady nesou symbolické názvy – „křižácký“ podle Panny Marie.

Snímek: Jana Fröhlichová

V domě, který se nazývá Kalich, dnes sídlí radnice města. Do věže tvaru poháru se dá vystoupat.